

Начинът на живот е основан върху съвкупност от различни елементи. В социалният универсум един от тях е необикновената важност на семейната общност: родствените отношения са привилегировани еднакво силно както в групите, където те са обект на постоянно внимание и на устойчив дискурс, така и в групите, където за тях не се говори и те не са обект на някаква особена загриженост. Волята за относителна ендогамия в точно определени граници (макар и все повече факти да противоречат на тази нагласа) и възпитанието на децата способстват за конструирането на семейната общност като основа на социалната и икономическа организация, изтъкана от мрежа гъвкави и устойчиви отношения. Вече видяхме как социалните конфигурации непрекъснато се променят, но въпреки това в основата на мрежата от отношения, посредством засиленото си чувство за принадлежност, индивидът намира както елементите на своята собствена идентичност, така и основанията на социалната солидарност под формата на физическа, финансова или психологическа взаимопомощ. От нея произлиза социалната, икономическа и психологическа сигурност за децата и най-възрастните — без значение инвалиди или не: в групата всеки заема определено място и изпълнява определена функция така, че да не бъде в тежест на останалите. Това са все доказателства за съществуването на солидарността, защото груповият интерес преобладава над индивидуалния; защото отношенията не са авторитарни, а основани върху широк консенсус при отсъствие на централизирана власт или вождова структура; защото общностния живот изисква от индивида висока степен на лоялност към групата, която е в тясна зависимост с радикалното противопоставяне на всичко външно, от което групата е разделена с бариерата на „чуждото“ (равнозначно на „нечисто“), вътрешна страна на която всъщност представлява границата на общността, която никой от нея не е подготвен да престъпи.

Следователно вътрешната солидарност се засилва от отношенията на глобално противопоставяне на не-Циганите. Съществуването на Циганите като такива погледнато отвън се възприема като дисидентство, като противопоставяне на установените норми в макрообществото. Срещата с тях обикновено се извършва под формата на сблъсък — фактор за общностното единство, който спомага обозначената и разграничена по този начин общност да бъде възприемана като различаващо се и неповторимо цяло. Отхвърлянето от макрообществото е откровено и трайно. Цига-